

**Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych, sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych oraz warunki i tryb uzyskiwania wyższej niż przewidywana roczna ocena klasyfikacyjna z przyrody i biologii w Szkole Podstawowej w Chabówce.**

Opracowany w oparciu o:

1. Program nauczania przyrody w klasach 4-6 w szkole podstawowej „Tajemnice przyrody”
2. Program nauczania przyrody w klasie 4 „Tajemnice przyrody”
3. Program nauczania biologii w szkole podstawowej „Puls życia”
4. Program nauczania biologii w gimnazjum „Puls życia”

Opracowała: Jolanta Surówka nauczycielka przyrody i biologii.

TREŚCI PRZEDMIOTÓW PRZYRODA 6 I BIOLOGIA 3 gimnazjum stara podstawa programowa są zawarte w podstawie programowej kształcenia ogólnego. Programy nauczania zarówno dla kl.6 jak i kl.3 gimnazjum są zgodne z założeniami podstawy programowej opracowanej przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, zawartymi w załączniku nr 4 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 27 sierpnia 2012r.

(Dz.U z 2012r.,poz.977).

TREŚCI PRZEDMIOTÓW PRZYRODA 4 I BIOLOGIA KLASY 5, 7,8 są zawarte w podstawie programowej kształcenia ogólnego. Programy nauczania przyrody w kl.4

i biologii w kl.5,7 i 8 są zgodne z założeniami podstawy programowej opracowanej przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, zawartymi w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017r. (Dz.U z 2017r.,poz.356).

#### **CELE KSZTAŁCENIA - WYMAGANIA OGÓLNE - PRZYRODA**

I) Wiedza - uczeń opanowuje podstawowe słownictwo przyrodnicze, poznaje różne sposoby prowadzenia obserwacji w terenie, poznaje plany i mapy, układy budujące ciało człowieka, przyrodnicze i antropogeniczne składniki środowiska, rozumie proste zależności między nimi, poznaje cechy i zmiany krajobrazu najbliższej okolicy.

II) Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce - uczeń prowadzi obserwacje i pomiary w terenie, wykonuje obserwacje i doświadczenia zgodnie z instrukcją, analizuje, porównuje, opisuje korzystając z różnych źródeł informacji, wykorzystuje zdobytą wiedzę o budowie i higienie człowieka w codziennym życiu, zapobiega chorobom, wskazuje przystosowania organizmu do środowiska życia.

III) Kształtowanie postaw - uczeń uważnie obserwuje zjawiska przyrodnicze, dostrzega wartość przyrody w życiu i rozwoju człowieka, dba o własne ciało i najbliższe otoczenie, przyjmuje postawy współodpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego.

#### **CELE KSZTAŁCENIA - WYMAGANIA OGÓLNE - BIOLOGIA**

I) Znajomość różnorodności biologicznej oraz zjawisk i procesów biologicznych

Uczeń opisuje, porządkuje i rozpoznaje organizmy, wyjaśnia zjawiska i procesy biologiczne zachodzące w wybranych organizmach i w środowisku, przedstawia i wyjaśnia zależności między organizmami a środowiskiem.

II) Planowanie i przeprowadzanie obserwacji i doświadczeń oraz wnioskowanie w oparciu o ich wyniki.

Uczeń określa problem badawczy, formułuje hipotezy, planuje i przeprowadza oraz dokonuje prostych obserwacji i doświadczeń biologicznych, przeprowadza obserwacje mikroskopowe i makroskopowe preparatów.

III) Posługiwanie się informacjami pochodzącymi z analizy materiałów źródłowych.

Uczeń wykorzystuje różne źródła i metody pozyskiwania informacji, odczytuje, analizuje, interpretuje i przetwarza informacje tekstowe, graficzne, posługuje się terminami biologicznymi.

IV) Rozumowanie i zastosowanie zdobytej wiedzy do rozwiązywania problemów biologicznych.

Uczeń interpretuje informacje i wyjaśnia zależności przyczynowo - skutkowe między zjawiskami.

V) Znajomość uwarunkowań zdrowia człowieka.

Uczeń analizuje związki między własnym postępowaniem a zachowaniem zdrowia oraz rozpoznaje sytuacje wymagające konsultacji lekarskiej, uzasadnia znaczenie krwiodawstwa i transplantologii.

VI) Postawa wobec przyrody i środowiska.

Uczeń uzasadnia konieczność ochrony przyrody, prezentuje postawy szacunku wobec siebie i innych istot żywych, opisuje postawy i zachowania człowieka związane z odpowiednim korzystaniem z dóbr przyrody.

### **Wymagania niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z przyrody i biologii w klasach IV - VIII**

#### **Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:**

- nie opanował wiadomości i umiejętności zawartych w podstawie programowej na ocenę dopuszczającą,
- nie potrafi rozwiązywać zadań o niewielkim stopniu trudności,
- nie zna terminologii przyrodniczej i biologicznej
- nie wykonuje instrukcji i nie podejmuje współpracy z nauczycielem,
- wykazuje bierną postawę na lekcji, z prac pisemnych otrzymuje poniżej 29% punktów.

#### **Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:**

- opanuje wiadomości i umiejętności programowe w stopniu umożliwiającym kontynuowanie dalszego kształcenia,
- udziela odpowiedzi na pytania o niskim stopniu trudności, posługując się zrozumiałym językiem i elementarną terminologią przyrodniczą i biologiczną,

- rozwiązuje z pomocą nauczyciela, typowe problemy teoretyczne lub praktyczne o niewielkim stopniu trudności,
- wyjaśnia, z pomocą nauczyciela, podstawowe pojęcia, procesy i zjawiska przyrodnicze i biologiczne,
- rozróżnia próbę kontrolną od badawczej,
- korzysta pod kierunkiem nauczyciela z podstawowych źródeł informacji,
- wykazuje minimalną aktywność na lekcji, z prac pisemnych uzyskuje 49- 30% punktów.

**Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą oraz:**

- opanuje najważniejsze, przystępne i niezbyt złożone wiadomości i umiejętności programowe, które będą użyteczne w szkole i poza szkołą,
- udziela odpowiedzi na proste pytania, posługując się zrozumiałym językiem i podstawową terminologią przyrodniczą i biologiczną,
- rozwiązuje typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o średnim stopniu trudności,
- potrafi zdobytą wiedzę wykorzystać w życiu codziennym,
- umie wyjaśnić proste pojęcia i procesy przyrodnicze i biologiczne,
- potrafi, z pomocą nauczyciela, przeprowadzić obserwacje i eksperymenty,
- zazwyczaj poprawnie opisuje zjawiska przyrodnicze i biologiczne, podaje nieliczne przykłady,
- rozwiązuje typowe problemy o małym stopniu trudności,
- korzysta samodzielnie lub z pomocą nauczyciela z różnych źródeł informacji,
- wykazuje zadowalającą aktywność na lekcji, z prac pisemnych uzyskuje 50 - 74% punktów.

**Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dostateczną oraz:**

- opanuje bardziej złożone wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej, które będą użyteczne w szkole i poza szkołą,
- udziela poprawnych odpowiedzi na typowe pytania oraz posługuje się poprawną terminologią przyrodniczą i biologiczną,
- umie wykorzystać wiedzę i umiejętności w sytuacjach, zadaniach typowych, w przypadkach trudniejszych rozwiązuje problemy z pomocą nauczyciela,
- potrafi przeprowadzić obserwacje i eksperymenty, formułować problem badawczy, hipotezę, wyciągać wnioski,
- poprawnie opisuje zjawiska przyrodnicze i biologiczne, trafnie dobiera przykłady,
- korzysta z wielu różnych źródeł informacji,
- aktywnie uczestniczy w lekcji, z prac pisemnych uzyskuje 89 - 75% punktów.

**Ocenę bardzo dobrą uzyskuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dobrą oraz:**

- opanuje w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej,
- potrafi zastosować zdobytą wiedzę w sytuacjach nietypowych oraz powiązać ją z wiadomościami z innych przedmiotów,
- biegle posługuje się terminologią przyrodniczą i biologiczną,
- wykazuje szczególne zainteresowania naukami przyrodniczymi,
- trafnie analizuje i interpretuje informacje i dane pochodzące z różnych źródeł,
- potrafi zinterpretować zjawiska przyrodnicze i biologiczne
- potrafi stosować zdobytą wiedzę i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania problemów w nowych sytuacjach,
- aktywnie uczestniczy w lekcji, udziela pełnych odpowiedzi na pytania podczas odpowiedzi ustnych, z prac pisemnych uzyskuje co najmniej 90% punktów.

**Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz:**

- posiada wiadomości i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania przyrody lub biologii w danej klasie,
- potrafi zdobytą wiedzę zastosować w sytuacjach nietypowych i powiązać ją z wiadomościami z innych przedmiotów,
- posługuje się bogatym słownictwem przyrodniczym i biologicznym,
- trafnie analizuje i interpretuje oraz samodzielnie opracowuje i przedstawia informacje oraz dane pochodzące z różnych źródeł,
- potrafi zaprojektować doświadczenie przyrodnicze lub biologiczne i zinterpretować jego wyniki,
- formułuje problemy i rozwiązuje je w sposób twórczy, trafnie dobierając liczne przykłady,
- wykazuje wysoką aktywność na lekcjach, jak również w wykonywaniu prac domowych czy dodatkowych, uzyskuje maksymalne wyniki z co najmniej połowy prac pisemnych napisanych w danym półroczu, odpowiada na dodatkowe pytania,
- osiąga sukcesy w konkursach przyrodniczych lub biologicznych.

**DLA UCZNIÓW POSIADAJĄCYCH OPINIĘ PORADNI PSYCHOLOGICZNO - PEDAGOGICZNEJ WYMAGANIA EDUKACYJNE SĄ DOSTOSOWANE DO ICH POZIOMU UMIEJĘTNOŚCI I MOŻLIWOŚCI.**

**PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH Z PRZYRODY I BIOLOGII**

**1. Formy sprawdzania wiedzy i umiejętności:**

- odpowiedź ustna, obejmująca 3 tematyczne lekcje, czas trwania odpowiedzi do 15 min,

- sprawdzian, obejmuje określony dział,
- kartkówka, obejmuje 3-4 tematyczne lekcje, trwa do 20 min,
- zadania domowe,
- praca w grupie,
- prezentacje i referaty,
- samodzielnie przygotowane i przeprowadzone obserwacje i doświadczenia,
- wykonanie ćwiczeń laboratoryjnych,
- prace artystyczne,
- prace konkursowe,
- samodzielna praca na lekcji,
- aktywność pozalekcyjna

## **2. Odpowiedzi ustne, sprawdziany, kartkówki.**

- odpowiedź ustna- uczeń powinien mieć przynajmniej jedną ocenę z odpowiedzi ustnej w półroczu,
- kartkówki - według uznania nauczyciela, bez wcześniejszego zapowiadania, ocena z kartkówki jest poprawiana oceną ze sprawdzianu w zakres którego wchodził materiał kartkówki,
- sprawdzian - jest zapowiadany co najmniej tydzień przed terminem pisania, uczeń nieobecny na sprawdzianie zalicza go w sposób ustny lub pisemny, podobnie sprawdzian może być poprawiony, dla uczniów, którzy otrzymali oceny niedostateczne jest poprawa obowiązkowa, odbywa się do dwóch tygodni od ogłoszenia wyników tego sprawdzianu.

## **3. Ocena aktywności uczniów.**

- uczeń ma prawo do wykorzystania różnych form aktywności. Aktywność ta może być oceniana w formie oceny lub plusów i minusów,
- trzy znaczki plus- ocena bardzo dobra,
- trzy znaczki minus - ocena niedostateczna.

## **4. Zadania domowe.**

Zadania domowe są sprawdzane poprzez odpowiedź ustną lub pisemną na lekcji.

Wymaganie zadań w formie pisemnej w zeszyte przedmiotowym lub ćwiczeniowym nauczyciel każdorazowo zapowiada.

Brak wykonania zadania domowego jest traktowane jak nieprzygotowanie do lekcji.

## **5. Frekwencja ucznia.**

Sprawdzana jest częstotliwość opuszczania lekcji, czy są to nieobecności jednodniowe, zwolnienia z kilku lekcji czy spowodowane chorobą ucznia.

## **6. Wkład pracy ucznia, jego zaangażowanie, praca dodatkowa.**

Na ocenę z przedmiotu wpływa zakres zdobytych wiadomości, opanowanych umiejętności, praca na miarę możliwości ucznia, liczba wykonanych prac dodatkowych, udział w konkursach przedmiotowych.

**7. Ocenianie bieżące** - odbywa się w skali 1- 6, dopuszcza się stosowanie wraz z ocenami znaków „+” i „-”.

**8. Usprawiedliwienia** - uczeń może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji 1 raz w ciągu półrocza dla 1 i 2 godzin przedmiotu w tygodniu.

## **9. Zeszyt przedmiotowy, zeszyt ćwiczeń, podręcznik.**

- zeszyt przedmiotowy sprawdzany jest przynajmniej raz w roku,
- zeszyt ćwiczeń sprawdzany jest wyrywkowo( ćwiczenia będące zadaniem domowym),
- każdy uczeń może zgłosić 2 razy w ciągu półrocza brak wymienionych pomocy bez konsekwencji postawienia oceny niedostatecznej.

**10. Jawność ocen** - oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców. Ocena może być uzasadniona na prośbę ucznia lub rodzica.

## **11. Wystawienie oceny śródrocznej i rocznej.**

Przy ustalaniu śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych brane będą pod uwagę wszystkie stopnie, jakie otrzymał uczeń w danym okresie. W pierwszej kolejności jednak oceny ze sprawdzianów, kartkówek, odpowiedzi ustnych a następnie pozostałe.

## **12. Ocena sprawdzianów.**

W formach pisemnych, bez określonych poziomów wymagań, wyniki punktowe przeliczane są na oceny szkolne w następujący sposób:

0 - 29 % niedostateczny ( 1)

30 - 49 % dopuszczający (2)

50 - 74 % dostateczny (3)

75 - 89 % dobry (4)

90 - 98 % bardzo dobry (5)

99 - 100 % celujący (6)

## **WARUNKI I TRYB UZYSKIWANIA OCENY ROCZNEJ WYŻSZEJ NIŻ PRZEWIDYWANA PRZEZ NAUCZYCIELA**

### **WARUNKI**

Uczeń może podwyższyć sobie ocenę roczną z przedmiotu najwyżej o jeden stopień od tej, jaką uzyskał w normalnym trybie jej wystawienia, jeśli spełni następujące warunki:

1. Posiada nie mniej niż 80% obecności podczas lekcji ( wyjątek: długotrwała choroba potwierdzona opinią lekarską).
2. Wszystkie zapowiedziane sprawdziany pisał w terminie, a w razie choroby zaliczył je ustnie lub pisemnie w terminie dwóch tygodni od ogłoszenia wyników sprawdzianu.
3. Posiada kompletność notatek i prac domowych w zeszyte przedmiotowym i ćwiczeniowym.
4. Ma wszystkie usprawiedliwione nieobecności na lekcjach przyrody lub biologii.
5. Uczeń może poprawić ocenę dopuszczającą na dostateczną wtedy, gdy średnia wszystkich jego ocen jest równa 2,5 do 2,74. Z oceny dostatecznej na ocenę dobrą, gdy średnia wszystkich jego ocen jest równa 3,5 do 3,74. Z oceny dobrej na bardzo dobrą, gdy średnia wszystkich jego ocen jest równa 4,5 do 4,74. Z oceny bardzo dobrej na celującą, gdy średnia wszystkich jego ocen jest równa 5,5 do 5,74.

**TRYB** ubiegania się o ocenę wyższą niż przewidywana określa statut szkoły.

### **ZASADY INFORMOWANIA UCZNIÓW I RODZICÓW O POSTĘPACH W UCZENIU SIĘ.**

1. Nauczyciele na początku roku szkolnego informują uczniów oraz rodziców( opiekunów) o wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania oraz o sposobach sprawdzania osiągnięć uczniów.
2. Oceny są jawne zarówno dla ucznia, jak i jego rodziców (opiekunów). Sprawdzone i ocenione prace pisemne uczeń i jego rodzice (opiekunowie) otrzymują do wglądu na zasadach ustalonych przez nauczyciela (zabrania się robienia zdjęć prac).
3. Rodzice (opiekunowie) informowani są o wynikach pracy ucznia przez nauczyciela na bieżąco poprzez e - dziennik, podczas tzw. wywiadówek śródkresowych, na spotkaniach indywidualnych (po wcześniejszym umówieniu się z nauczycielem).
4. Na prośbę ucznia lub jego rodzica (opiekuna) nauczyciel, ustalając ocenę, powinien ją uzasadnić.
5. Przewidywane oceny roczne (okresowe) nauczyciel podaje do wiadomości ucznia i rodzica zgodnie z zapisami statutu szkoły.